

SPORTBEDRIJF
DE FRYSKE MARREN

Visiedocument Sportbedrijf DFM

September 2023

Inleiding document

Goed bewegingsonderwijs begint met een goede organisatie. Wij, de gemeente, het Sportbedrijf en de school, willen er allemaal voor zorgen dat leerlingen de basisschool verlaten met een bepaalde motorische basis. Deze basis kan alleen bereikt worden als er op een structurele manier gewerkt wordt aan de motorische ontwikkeling van het kind.

In dit document hebben wij gebundeld wat de visie van het Sportbedrijf is, wat onze visie is op bewegingsonderwijs en hoe de basisschool sport op school zodanig kan regelen dat er een maximaal rendement behaald kan worden. Het is de bedoeling dat dit document zorgt voor meer samenhang tussen de lesinhoud van de verschillende sportdocenten.

Dit document is een richtlijn, alle sportdocenten zullen gebruik maken van dit document. De manier waarop de sportdocenten invulling geven aan de lessen bepalen zij zelf. Daarbinnen is de afspraak gemaakt dat er ten allen tijden gebruik wordt gemaakt van Lessenplan.

Joure, 2023

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Meet the team!	4
Hoofdstuk 2: Missie, visie en strategie	5
<i>Missie</i>	5
<i>Visie</i>	5
<i>Strategie</i>	5
Hoofdstuk 3: Vak-visie	6
Hoofdstuk 4: Organisatorische randvoorwaarden	8
<i>Aantal lesuren en duur</i>	8
<i>Afspraken met scholen</i>	8
<i>Materiaal</i>	8
Hoofdstuk 5: Jaarplanning 2023/2024	9

Hoofdstuk 1: Meet the team!

Hoofdstuk 2: Missie, visie en strategie

Missie

De missie van het Sportbedrijf en het beweegteam klinkt als volgt. Gemeente De Fryske Marren in beweging krijgen en houden. Er wordt naar gestreefd bewegen voor inwoners van onze gemeente te stimuleren, faciliteren en realiseren (Sportbedrijf de Fryske Marren, 2022). Er wordt gewerkt vanuit een aantal speerpunten, alle speerpunten die hieronder genoemd worden komen terug in de activiteiten die georganiseerd worden (Sportbedrijf De Fryske Marren, 2022).

- Verbinden → Sport- en beweegaanbieders in contact brengen met sportievelingen.
- Recreëren → Ontspannen en recreëren door middel van onze activiteiten en faciliteiten.
- Bewegen → Bewegen mogelijk maken voor iedereen ongeacht leeftijd of niveau.
- Ondersteunen → Ondersteunen bij en informeren over sportactiviteiten.
- Aanbieden → Faciliteren van en helpen bij sportactiviteiten.
- Activeren → Het in beweging zetten van inwoners en aanbieders.

Dit wordt gedaan met als doel een vitale gezonde gemeente te worden waarin sport, bewegen en vitaliteit een belangrijke plek innemen (Sportbedrijf de Fryske Marren, 2022).

Visie

Het beweegteam streeft ernaar om iedereen in de gemeente met plezier in beweging te krijgen (DFM, 2022). Daarbij staan de woorden uit figuur 1 centraal. Mensen moeten worden geactiveerd om in beweging te komen. Het beweegteam zet de kennis en kunde in om mensen te betrekken, ondersteunen en vitaal te maken. Het team moet gezien en herkend worden alleen wanneer zij in het werkveld herkend worden zullen zij impact hebben op de inwoners van de gemeente. Het team gelooft erin dat zij samen zo veel mogelijk mensen in beweging kunnen krijgen en houden.

Strategie

Bovenstaande wordt gerealiseerd door middel van een aantal activiteiten, projecten en faciliteiten (Jager, 2022). Zoals hierboven te lezen is wil het beweegteam zichzelf laten zien in de gemeente. Dit wordt gerealiseerd door het delen en inzetten van onze kennis. Dit doen wij onder andere bij de volgende projecten/activiteiten.

- Verzorgen van gymlessen op basisscholen in de gemeente;
- Organiseren van naschoolse- en vakantie activiteiten;
- Het ondersteunen van verenigingen;
- Uitvoeren van projecten die het welbevinden van de inwoners van de gemeente bevorderen;
- Opleiden en begeleiden van studenten die het werkveld betreden.

Hoofdstuk 3: Vak-visie

Plezier en beleving lopen als een rode draad door onze visie. Plezier geeft kracht om door te zetten, om doelen te bereiken en het is een vorm van intrinsieke motivatie die ervoor zorgt dat je zelf dingen wilt gaan ondernemen. Naast plezier staat het verbeteren van motorische, cognitieve en sociaal/ affectieve vaardigheden voorop in onze visie.

Om te komen tot het behalen van motorische, cognitieve en sociaal/ affectieve vooruitgang dient de intrinsieke motivatie van de leerlingen hoog te zijn (Ros, Castelijn, Loon, & Verbeeck, 2015). Deze motivatie wordt in onze lessen verhoogd door het voorzien van de drie basisbehoeften voor motivatie: autonomie, competentie en relatie. Deze drie basisbehoeften worden tijdens onze lessen op de volgende manieren voorzien:

- **Competentie:** Door het inzetten van alternatieve instructie middelen spelen we in op het niveau van de leerlingen. Daarnaast monitoren wij alle kinderen waardoor wij kunnen onderbouwen wat er aansluit bij de behoefte van de kinderen. Dit alles proberen wij te doen binnen de belevingswereld van de basisschoolleerlingen.
- **Autonomie:** Om de kinderen meer controle te geven over het eigen leerproces bieden wij keuzemogelijkheden in niveau, lesindeling of aanbod. Daarnaast focussen wij ons op het begeleiden van een proces, we geven indirecte instructies waarbij we veel vragen stellen aan onze leerlingen.
- **Relatie:** wij streven naar een veilig leerklimaat waarin wij voornamelijk oog hebben voor het omgaan met elkaar. Ook dienen wij als rolmodel voor de kinderen.

Zoals al eerder benoemd is vinden wij plezier een belangrijk onderdeel, wij proberen ons beweegaanbod altijd aan te laten sluiten op de beleefwereld van de leerlingen om er zo voor te zorgen dat zij plezier beleven. Want plezier geeft kracht om door te zetten, om doelen te bereiken en het is een vorm van intrinsieke motivatie die ervoor zorgt dat je zelf dingen wilt gaan ondernemen (Kernwaarde plezier, 2021).

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen die de basisschool verlaten, ongeveer, hetzelfde beweegniveau hebben heeft de Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO), een aantal kerndoelen gesteld (SLO, 2008). Deze kerndoelen moeten een leidraad vormen voor goed bewegingsonderwijs. De doelen luiden als volgt:

Kerndoel 57: De leerlingen leren op een verantwoorde manier deelnemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginselen van de belangrijkste bewegings- en spelvormen ervaren en uitvoeren (SLO, 2008).

Kerndoel 58: De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deel te nemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening te houden (SLO, 2008).

Ook wij werken in onze lessen aan deze kerndoelen. Dit doen wij door middel van de vier beweegleutels. De vier beweegleutels zijn de vier kwaliteiten die leerlingen nodig hebben om goed te kunnen deelnemen aan de beweegcultuur. Hier volgen de vier beweegleutels met een korte uitleg:

- **Bewegen verbeteren:** leerlingen moeten een breed beweegrepertoire ontwikkelen (SLO, 2007).
- **Bewegen regelen:** leerlingen moeten leren om zelf beweegsituaties op gang te houden (SLO, 2007).
- **Gezond bewegen:** leerlingen moeten leren veilig en plezierig te bewegen en ze moeten leren hoe ze door bewegen fitter kunnen worden (SLO, 2007).
- **Bewegen beleven:** leerlingen moeten leren wat de eigen ontwikkel mogelijkheden zijn en hierbij moeten zij leren respectvol met de ander om te gaan (SLO, 2007).

Wij laten de beweegleutels op de volgende manieren terug komen in onze lessen en activiteiten:

- **Bewegen verbeteren:** Doordat wij gebruik maken van lessenplan komen alle leerlijnen minimaal een keer per schooljaar aan bod. De kinderen ontwikkelen hierdoor een breed bewegingsrepertoire. Ook beschikken wij vanuit het Sportbedrijf over alternatief lesmateriaal, dit zetten wij in om alle leerdoelen te bereiken.
- **Bewegen regelen:** In onze lessen focussen wij ons op meervoudig deelnamebekwaamheid. Dat wil zeggen dat wij onze leerlingen in verschillende rollen inzetten. Voorbeelden hiervan zijn: het zelf op gang houden van beweegsituaties, het indelen van teams, het vervullen van scheidsrechters rollen en het functioneren als spelleider.
- **Gezond bewegen:** Doordat wij leerlingen een gevoel van competentie, autonomie en relatie geven verhogen wij de intrinsieke motivatie. Intrinsieke motivatie zorgt voor meer plezier en uiteindelijk zorgt plezier in bewegen voor een leven lang bewegen. Daarnaast streven wij ernaar om ieder kind in zijn/haar kracht te zetten, daarvoor organiseren wij uiteenlopende buitenschoolse toernooien en activiteiten.
- **Bewegen beleven:** Door het inzetten van alternatief materiaal en het verhogen van de intrinsieke motivatie streven wij ernaar dat ieder kind de basisschool verlaat met een positieve herinnering aan gym!

Doordat de kinderen die voorheen naar het speciale onderwijs gingen nu zo veel mogelijk op het reguliere onderwijs geplaatst worden ontstaat er een niveauverschil tussen de leerlingen in een klas (Koopman, Ledoux, Karszen, Meijden, & Petit, 2015). Er is niet alleen verschil in motoriek maar ook op sociaal en cognitief niveau kunnen de leerlingen verschillen. Wij spelen in op de verschillen tussen leerlingen door het aanbod, zoals hierboven benoemd is, aan te passen aan het individu.

Om te controleren of datgene wat wij aanbieden daadwerkelijk bijdraagt aan de ontwikkeling van de motoriek van het basisschoolkind maken wij gebruik van een leerlingvolgsysteem. Ieder kind wordt tijdens het schooljaar minimaal een keer gemonitord op een aantal motorische vaardigheden. Het gebruik van een leerlingvolgsysteem is goed voor drie doeleinden:

- Controleren: Ten eerste wordt er gecontroleerd of het grootste gedeelte van de kinderen motorische stappen vooruit maken. Dat wil zeggen dat onze gymlessen aanslaan. Wanneer er geconcludeerd kan worden dat één of meerdere vaardigheden niet vooruitgaan, dan is dat een teken dat de lesinhouden aangepast dienen te worden.
- Monitoren: Op deze manier kan worden gezien of leerlingen een doorlopende ontwikkeling hebben. Wanneer de motorische ontwikkeling stagneert kunnen we dit ook herkennen.
- Doorverwijzen: Op het moment dat de motorische ontwikkeling van een kind stagneert kan dit doormiddel van de observaties worden onderbouwd. Het doorverwijzen naar een motorisch remedial teacher of kinderfysio kan wordt hiervan makkelijker.

Naast plezier, beleving en de motorische, cognitieve en sociaal/affectieve ontwikkeling van kinderen staat onze eigen ontwikkeling ook centraal in onze visie. Wij werken aan onze eigen ontwikkeling aan de hand van de vijf bekwaamheden.

- Pedagogische bekwaamheid
 - o *De pedagogische bekwaamheid houdt in dat de leraar een stimulerende en veilige leeromgeving realiseert waarin leerlingen zich sociaal-emotioneel en moreel kunnen ontwikkelen (ALO Nederland, 2018). Het handelen wordt gebaseerd op actuele pedagogische kennis.*
- Vakinhoudelijke bekwaamheid
 - o *De leraar beheerst de vakinhoudelijke kennis op zo'n niveau dat hij de leerlingen beter kan leren bewegen en sporten, kan leren samen te bewegen, kan leren bewegen te regelen en kan leren over bewegen (ALO Nederland, 2018). Hierbij richt hij zich op het realiseren van een actieve en gezonde leefstijl.*
- Vakdidactische bekwaamheid
 - o *De leraar bereidt lessen voor, voert lessen uit en evalueert lessen (ALO Nederland, 2018). Deze lessen moeten passen bij de visie van de school, het vakwerkplan en zijn eigen visie. De vakdidactische bekwaamheid wordt ingezet bij zowel binnen- als buitenschoolse activiteiten.*
- Bekwaam in het samenwerken met collega's en omgeving
 - o *De leraar werkt samen met collega's om er op die manier voor te zorgen dat zijn eigen functioneren en dat van anderen verbeterd wordt (Hanzehogeschool Groningen, 2017).*
- Bekwaam in professioneel en vakmatige ontwikkeling
 - o *De leraar reflecteert op zichzelf om er op deze manier voor te zorgen dat er een eigen professionele identiteit ontwikkeld wordt (Hanzehogeschool Groningen, 2017).*

Om ons te blijven ontwikkelen op de vijf bovenstaande bekwaamheden maken wij gebruik van twee vaste momenten in de week. Iedere dinsdag middag hebben wij een teamoverleg waarin wij ons focussen op het controleren en uitvoeren van de jaarplanning met betrekking tot het onderwijs maar ook met betrekking tot de evenementen en projecten.

Op donderdag komen wij samen met team Sportdocenten. Tijdens de bijeenkomsten op donderdag middag zullen wij bezig zijn met intervisie om ons op pedagogisch, vakinhoudelijk en vakdidactisch gebied te ontwikkelen.

Hoofdstuk 4: Organisatorische randvoorwaarden

Om onze visie op de juiste manier uit te kunnen voeren en om het meeste rendement uit onze lessen te halen is het wenselijk dat er wordt voldaan aan de volgende randvoorwaarden.

Aantal lesuren en duur

Lessuren van 45 minuten zijn verplicht. Om een goede lesopbouw te kunnen hebben is het wenselijk dat de groepen in oplopende volgorde komen. Zo kan de situatie elke keer na een groep een klein beetje moeilijker worden gemaakt. Pauzes na twee groepen zijn wenselijk omdat er dan ook omgebouwd kan worden in de gymzaal. Een voorbeeld van een werkbaar gymrooster staat hieronder.

08:30 - 09:15	Groep 3
09:15 - 10:00	Groep 4
10:00 - 10:30	Pauze en ombouwen.
10:30 - 11:15	Groep 5
11:15 - 12:00	Groep 6
12:00 - 12:30	Pauze en ombouwen.
12:30 - 13:15	Groep 7
13:15 - 14:00	Groep 8
14:00 - 14:15	Opruimen met groep 8

Afspraken met scholen

In principe zijn de kinderen 'de verantwoordelijkheid van de gymdocent' vanaf het moment dat zij in de gymzaal komen. Dat wil zeggen dat de groepsleerkracht mee dient te gaan naar de kleedkamers. De overdracht van de klas vindt plaats in de gymzaal daarna is de groepsleerkracht vrij om de zaal te verlaten en andere werkzaamheden uit te voeren.

Om zo veel mogelijk effectieve beweegtijd te bieden aan kinderen is het van belang dat zij op de starttijd klaar staan om de gymzaal te betreden. Kinderen zonder gymkleden en/of met een blessure kunnen tijdens de gymlessen altijd in een andere rol worden ingezet.

Ook de communicatie naar de gymleerkracht toe is belangrijk. Het is wenselijk om een persoon verantwoordelijk te maken voor deze communicatie. Deze persoon kan doorgeven wanneer er bijvoorbeeld lessen of lesdagen uitvallen.

Materiaal

Wanneer het materiaal in de gymzaal niet voorzien wordt door de school zelf is dit kopje niet van belang. Vanuit het Sportbedrijf zullen wij een aanbeveling doen naar de gemeente, sporthalbeheerders en/of scholen die verantwoordelijk zijn voor het materiaal in de gymzalen. Om optimale lessen te kunnen geven dienen er een aantal materialen aanwezig te zijn in de gymzalen.

Op dit moment wordt er gewerkt aan een werkbare materialenlijst. Deze zal ter zijne tijd met de scholen gedeeld worden.

Hoofdstuk 5: Jaarplanning 2023/2024

	Datum:	Lesinhoud:	Bijzonderheden:	Feestdagen:
36	4 - 8 sept	Gouden weken	Samen bedenken	
37	11 - 15 sept	Gouden weken		
38	18 - 22 sept	Korfbal	Manon maakt opzet	
39	25 - 29 sept	FK Tikkertje	Flyers uitdelen	Week van de vitaliteit
40	2 - 6 okt			NSA FK Tikkertje
41	9 - 13 okt			
42	16 - 20 okt			
43	23 - 27 okt	Herfstvakantie	Herfstvakantie	Herfstvakantie
44	30 okt - 4 nov	Halloween les		1 ^e evaluatie moment stagiaires
45	6 - 10 nov			
46	13 - 17 nov		Pietengym in de gemeente	
47	20 - 24 nov	Sprintkampioenschappen	Pietengym in de gemeente	
48	27 nov - 1 dec	Pietengym	Pietengym in de gemeente	
49	4 - 8 dec			
50	11 - 15 dec			
51	18 - 22 dec			
52	25 - 29 dec	Kerstvakantie	Kerstvakantie	Kerstvakantie
1	1 jan - 5 jan	Kerstvakantie	Kerstvakantie	Kerstvakantie
2	8 - 12 jan			Check eerste evaluatie
3	15 - 19 jan			
4	22 - 26 jan			
5	29 jan - 2 feb			
6	5 - 9 feb	Wintersporten	Wintersport @school	
7	12 - 16 feb			
8	19 - 23 feb	Voorjaarsvakantie	Voorjaarsvakantie	Voorjaarsvakantie
9	26 feb - 1 mrt			
10	4 - 8 mrt			
11	11 - 15 mrt			
12	18 - 22 mrt	Friese sporten		
13	25 - 29 mrt	Pasen (kleuters)		31 maart 1 ^e paasdag
14	1 apr - 5 apr			1 april 2 ^e paasdag
15	8 - 12 apr	Koningsbal toernooi		
16	15 - 19 apr	Koningsdans		
17	22 - 26 apr		Koningsspelen	2 ^e evaluatie moment stagiaires
18	29 apr - 3 mei	Meivakantie	Meivakantie	Koningsdag
19	6 - 10 mei			5 mei Bevrijdingsdag/ 9 mei Hemelvaartsdag
20	13 - 17 mei	Voorrondes stoeien		
21	20 - 24 mei			19/20 mei 1 ^e en 2 ^e Pinksterdag
22	27 - 31 mei			
23	3 jun - 7 jun			DFM Stoeitoernooi
24	10 - 14 jun	Voorrondes Stoepranden		
25	17 - 21 jun	Golf		
26	24 - 28 jun	Golf		
27	1 jul - 5 jul			NK Stoepranden
28	8 - 12 jul			
29	15 - 19 jul	Laatste schooldag OS	Olympische spelen thema	
30	22 juli - 1 september	Zomervakantie	Zomervakantie	Zomervakantie